



ЗООНОЗЫН
ӨВЧИН СУДАЛЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

2025 ОНЫ ЗООНОЗЫН ХАЛДВАРЫН СТАТИСТИК ЭРГЭН МЭДЭЭЛЭЛ

2025/2

2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар

/Дотоод албан хэрэгцээнд/

Улаанбаатар хот

2025 - 07 сарын 9

Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төв

Эрдэм шинжилгээ, сургалт, мэдээлэл технологийн албанаас эрхлэн гаргав.

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 20-р хороо, 18131

Утас:+976 70282853

Факс:+976 70282859

Цахим хаяг: nczd@nczd.gov.mn

2025 ОНД ХҮЛЭЭН АВСАН ДУУДЛАГА

Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төв 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар зоонозын 710 дуудлага хүлээн авсанаас 617 /86.9%/ буюу хүний 93 /13.1%/ мэрэгч амьтаны дуудлага тус тус эзэлж байна.

Хүний дуудлагын өвчний нэр төрлөөр нь задлаж үзвэл Хүний галзуу өвчний холбогдолтой амьтанд уруулж ноцуулсан 195 /31.6%/, Хачигт халдварын 402 /65.1%/, хумхаа 2 /0.34%/ тарваган тахал, бруцеллөз, гахайн стрептокок, токсоплазмоз тус бүр 1 /0.16%/, бэтэг 11/1.7 /, холер 3 /0.48%/ дуудлага байна. (Хүснэгт 1), (График 1),

2025 онд хүлээн авсан дуудлага сараар

Хүснэгт №1

Зоонозын халдварт өвчин нэрээр	1 сар	2 сар	3 сар	4 сар	5 сар	6 сар	Нийт
Тарваган тахал	0	0	0	0	0	1	1
Хүний боом өвчин	0	0	0	0	0	0	0
Хүний галзуу өвчин	33	15	31	45	27	44	195
Хачигт боррелиоз	0	0	0	1	2	1	4
Хачигт энцефалит	1	0	0	10	7	11	29
Хачигт риккетсиоз	2	0	4	145	164	54	369
Хачигт халдвар нийт	3	0	4	156	173	66	402
Хумхаа	1	1	0	0	0	0	2
Бэтэг	3	1	3	2	1	1	11
Хулгана тахал	0	0	0	0	0	0	0
Денге цусархаг чичрэг	0	0	0	0	0	0	0
Бруцеллөз	0	0	0	0	1	0	1
Татран	0	0	0	0	0	0	0
Гахайн стрептокок Streptococcus suis	0	1	0	0	0	0	1
Токсоплазмоз	0	0	0	0	0	1	1
Холер	0	0	0	0	0	3	3
Нийт хүлээн авсан дуудлага	40	18	38	203	202	116	617
Мэрэгчийн дуудлага	40	12	11	8	12	10	93

Хачигт халдварын нийт 402 дуудлагыг задалж авч үзвэл хачигт риккетсиоз 369 / 91.71%/, хачигт борреллиоз 4 /0.99%/, хачигт энцефалит 29 /7.21%/ тус тус хувийг эзэлж байна.

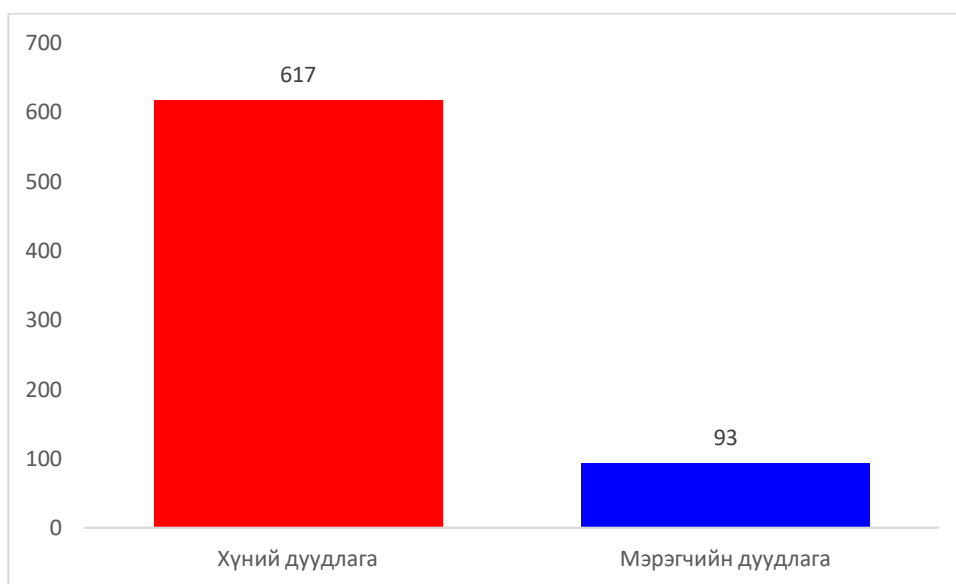
Зоонозын халдварын сэжигтэй дуудлагыг сараар ангилж үзэхэд 1-р сард 40(6,4%) , 2-р сард 18(2,9%) , 3-р сард 38(6,1%) , 4-р сард 203(32,9%) , 5-р сард 202 (32,7%), 6-р сард 116 (18,8%) –н үзүүлэлтэй байна.

Он гарсаар 12 төрлийн халдвар бүртгэгдсэн бөгөөд тухайн сарын сэжигтэй дуудлагын хачгаар дамжих халдвар 402 (65,1%), галзуугийн эрсдэлд өртсөн 195 (31,6%), Тарваган тахал, бруцеллёз, токсоплазмоз, гахайн стрептококк *Streptococcus suis* тус бүр 1 (1.07) эзэлж байна. Гахайн стрептококк *Streptococcus suis* дуудлага шинээр бүртгэгдсэн.

Мэрэгчийн дуудлагыг сараар ангилж үзэхэд 1-р сард 40 (43,0%) хамгийн их бүртгэгдсэн бол 4-р сард 8 (8,6%) хамгийн бага дуудлага бүртгэгдсэн байна.

Хүн, мэрэгчийн дуудлага харьцуулалт

Зураг 1



2025 оны ЗООНОЗЫН ӨВЧЛӨЛ

2025 оны байдлаар 617 дуудлага хүлээн авч шинжилгээнд хамруулж 61 / 9.8%/ зоонозын халдварт өвчин болох нь батлагдсан байна.

Өвчлөлийг олон улсын ангилал 10 нэршилээр нь авч үзвэл хумхаа 1 /1.63%/, хачигт риккетсиоз 53 /86.8%/, хачигт энцефалит 3 / 4.9% /, хачигт боррелиоз 1/ 1,63%/ Бэтэг 3 /4,9%/, тус тус өвчлөл бүртгэгдэж нас баралт 1 байна. /Хүснэгт 3/

Зоонозын өвчин /ӨОУА/ сараар

Хүснэгт №2

Зоонозын өвчин /ӨОУА/ 10 нэршлээр	Өвчлөл бодит тоогоор, сараар							Нас баралт 2025
	1	2	3	4	5	6	Эхний хагас жил	
Холер /A00/	0	0	0	0	0	0	0	0
Тарваган тахал A20/	0	0	0	0	0	0	0	0
Хүний боом өвчин /A22/	0	0	0	0	0	0	0	0
Хачигт боррелиоз /A69/	0	0	0	0	0	1	1	1
Хачигт риккетсиоз /A77/	0	0	0	5	33	15	53	0
Галзуу /A82/	0	0	0	0	0	0	0	0
Хачигт энцефалит /A84/	0	0	0	0	0	3	3	0
Хумхаа /B50/	1	0	0	0	0	0	1	0
Денги /A90/	0	0	0	0	0	0	0	0
Бэтэг	0	1	0	0	0	2	3	1

2025 оны Зоонозын халдварт өвчний нас баралт /бодит тоогоор/

Хүснэгт №3

Нас баралт	Өвчлөл	2024	2025	Нийт
	Тарваган тахал	0	0	0
	Боом	0	0	0
	Галзуу	0	0	0
	Хачигт боррелиоз	0	0	0
	Хачигт энцефалит	2	0	0
	Хачигт риккетсиоз	0	0	0
	Хачигт халдвар	0	0	0
	Хумхаа	0	0	0
	Денги	0	0	0
	Бэтэг	0	1	1

Зоонозын зарим халдварын нас баралт жил бүртгэгдсээр байгаа бөгөөд эхний хагса жилийн байдлаар 2024 онд “Хачигт энцефалит” өвчний нас баралт 2 буюу 10,00 хүн амд 0,005 бол аймгийн түвшинд бүртгэгдэж байсан. 2025 онд” Бэтэг” өвчнөөр 1 буюу 10,000 хүн амд 0,002 байгаа өмнөх оноос буурсан үзүүлэлт нас баралт бүртгэгдсэн.

ТАРВАГАН ТАХАЛ ӨВЧНИЙ 2025 ОНЫ ХҮНИЙ ӨВЧЛӨЛ,НАС БАРАЛТ

Хүснэгт №4

	Аймаг	А 20 Тарваган тахал /Plague						Нас баралт
		1	2	3	4	5	6	
1	Архангай	0	0	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	0	0	0	0	0	0
22	Улаанбаатар	0	0	0	0	0	0	0
Улсын дүн		0	0	0	0	0	0	0

БООМЫН ХҮНИЙ ӨВЧЛӨЛ, НАС БАРАЛТ /2025/

Хүснэгт №5

	Аймаг	А 22 Боом өвчин /Anthrax						Нас баралт
		1	2	3	4	5	6	
1	Архангай	0	0	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	0	0	0	0	0	0
22	Улаанбаатар	0	0	0	0	0	0	0
Улсын дүн		0	0	0	0	0	0	0

ХАЧИГТ РИККЕТСИОЗИЙН ХҮНИЙ ӨВЧЛӨЛ, НАС БАРАЛТ /2024-2025/

Хүснэгт №6

Аймаг		Хачигт риккетсиоз				Нас баралт
		Өвчлөл		10,000 хүн амд		
		2024	2025	2024	2025	
1	Архангай	9	8	1,0	0,9	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	1	3	0,1	0,3	0
4	Булган	0	2	0	0,3	0
5	Говь-Алтай	5	7	1,2	1,5	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	2	0	0,2	0
10	Дундговь	2	2	0,4	0,4	0
11	Завхан	0	2	0	0,3	0
12	Орхон	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	1	4	0,1	0,3	0
14	Өмнөговь	1	1	0,1	0,1	0
15	Сүхбаатар	1	0	0,2	0	0
16	Сэлэнгэ	1	0	0,1	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0
18	Увс	0	1	0	0,1	0
19	Ховд	0	1	0	0,1	0
20	Хөвсгөл	5	3	0,4	0,2	0
21	Хэнтий	2	2	0	0,3	0
Аймгийн дүн		28	38	0,1	0,2	0
22	Улаанбаатар	16	15	0,1	0,1	0
Улсын дүн		44	67	0,1	0,1	0

ХАЧИГТ ЭНЦЕФАЛИТИЙН ХҮНИЙ ӨВЧЛӨЛ, НАС БАРАЛТ /2024-2025/

Хүснэгт №7

Аймаг		Хачигт энцефалит				Нас баралт
		Өвчлөл		10,000 хүн амд		
		2024	2025	2024	2025	
1	Архангай	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	2	0	0,2	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0
12	Орхон	1	1	0,1	0,1	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	3	1	0,3	0,1	0
17	Төв	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		6	2	0	0	0
22	Улаанбаатар	2	1	0	0	0
Улсын дүн		8	3	0	0	0

ХАЧИГТ БОРРЕЛЛИОЗ ӨВЧНИЙ ХҮНИЙ ӨВЧЛӨЛ, НАС БАРАЛТ /2024-2025/

Хүснэгт №8

Аймаг		Хачигт борреллиоз				Нас баралт
		Өвчлөл		10,000 хүн амд		
		2024	2025	2024	2025	
1	Архангай	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	1	0	0,1	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	1	0	0,1	0
22	Улаанбаатар	0	0	0	0	0
Улсын дүн		0	1	0	0	0

ГАЛЗУУ ӨВЧНИЙ ӨВЧЛӨЛ, НАС БАРАЛТ /10,000/ /2024-2025/

Хүснэгт №9

Аймаг		Галзуу				Нас баралт
		Өвчлөл		10,000 хүн амд		
		2024	2025	2024	2025	
1	Архангай	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	0	0	0	0
22	Улаанбаатар	0	0	0	0	0
Улсын дүн		0	0	0	0	0

ХУМХАА ӨВЧНИЙ ӨВЧЛӨЛ НАС БАРАЛТ/2024-2025/

Хүснэгт №10

Аймаг		Хумхаа				Нас баралт
		Өвчлөл	10,000 хүн амд			
			2024	2025	2024	
1	Архангай	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	0	0	0	0
22	Улаанбаатар	1	1	0	0	0
Улсын дүн		1	1	0	0	0

ХОЛЕР ӨВЧНИЙ ӨВЧЛӨЛ НАС БАРАЛТЫН ТҮВШИН/2024-2025/

Хүснэгт №11

Аймаг		A00 Холер /Cholerae/				Нас баралт
		Өвчлөл		10,000 хүн амд		
		2024	2025	2024	2025	
1	Архангай	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	0	0	0	0
22	Улаанбаатар	0	0	0	0	0
Улсын дүн		0	0	0	0	0

БЭТЭГ ӨВЧНИЙ ӨВЧЛӨЛ НАС БАРАЛТЫН ТҮВШИН /2024-2025/

Аймаг		Бэтэг				Нас баралт
		Өвчлөл	10,000 хүн амд			
			2024	2025	2024	
1	Архангай	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	1	0	0,1	0
3	Баянхонгор	0	1	0	0,1	0
4	Булган	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	2	0	0	0
22	Улаанбаатар	0	1	0	0	1
Улсын дүн		0	3	0	0	1

ХАЧИГТ ХАЛДВАРЫН ТАНДАЛТ СУДАЛГАА

1. 2025 оны 04 сарын 28-аас 05 сарын 06 дуустал хугацаанд Төв аймгийн Батсүмбэр, Жаргалант, Борнуур сумын 123 иргэнээс асуумж судалгаа авч, сайн дурын үндсэн дээр асуумж судалгаанд хамрагдсан иргэдээс 48 цусны сорьц цуглуулан, ийлдсийг ялгаж лавлагаа лабораторийн албанд хүлээлгэн өгч шинжлүүлсэн. Тандалт судалгаа хийх явцад Төв аймгийн Борнуур, Жаргалант сумын Эрүүл мэндийн төвд “Хачгаар дамжих халдварт өвчний тархвар судлал, эмнэлзүй” гэсэн сургалтыг орж нийт 25 эмч ажилчид хамрагдсан. Мөн Жаргалант сургуулийн ЕБС-ийн 1-10 дугаар ангийн 40 сурагчдын сурагчдын дунд “Зоонозын халдварт өвчин гэж юу вэ?” сэдэвт сургалтыг зохион байгуулж, тандалт судалгааны асуумж хуудсыг бөглүүлэн, Хачигт халдварын талаар мэдээлэл, зөвлөмж өгсөн. Тандалтаар Борнуур, Жаргалант, Батсүмбэр сумдын 15 цэгт тандалт судалгаа хийж *D.nuttalli* зүйлийн 58, *I.persulcatus* зүйлийн 238 хачгийн нас, хүйсийг тодорхойлон, хооллолтын байдлыг тогтоож бүлэглэж лабораторийн шинжилгээнд хүлээлгэн өгсөн. Цаг уурын багажаар хэмжилтийг 4 удаа, солбицлыг тухай бүрд авч хачиг тарсан цэгэн байршлыг тэмдэглэсэн. Төв аймгийн Борнуур сумын 3 цэгт, Батсүмбэр сумын 1 цэгт тайгын хачгийн тархалтыг тогтоолоо. Хүн амын дундах тандалт судалгаагаар цуглуулсан 48 хүний цусны ийлдэснээс лабораторийн шинжилгээний дүнгээр хачигт энцефалит 2 сорьц (4.1%), хачигт риккетсиоз 19 сорьц (39.5%), бабезиоз 2 сорьц (4.1%), эрлихиоз 1 сорьц (2%) –д эерэг хариу тодорхойлогдлоо. Цуглуулсан хачигт оношлуур байхгүй тул лабораторийн шинжилгээ хийгээгүй байна.
2. Заарт хархны тархалт, хэрхэн агнах тухай нутгийн ард иргэдээс аман мэдээ цуглуулан заарт харх тархсан газрын байршил, овоохой илрүүлж эзэнтэй, эзэнгүйг хэрхэн ялгах, хавх тавих аргачлалыг судалж ажилдаа нэвтрүүлэн ажиллав. Заарт хархны тархалт, хэрхэн агнах тухай нутгийн ард иргэдээс аман мэдээ цуглуулан заарт харх тархсан газрын байршил, овоохой илрүүлж эзэнтэй, эзэнгүйг хэрхэн ялгах, хавх тавих аргачлалыг судалж ажилдаа нэвтрүүлэн ажиллав.Бааст гол, Буурын гол дагуу Хоёр элс, Цагаан шороотын нуур, авто замын гүүний хоёр талын цөөрөм, Орхон голд цутгах хэсэг, Охь хөндийд заарт хархны тархалтыг тогтоох ажиглалт судалгаа хийж 18 эзэнгүй

овоохой, 13 эзэнтэй овоохой нийт 32 овоохой илрүүлж 48 хавхат хоног ажиллууж, 11 заарт харх, 1 усны булга олзворлов. Хорин тавын урд Буурын голд тохиолдсон заарт харх овоохойны 50%, Цагаан шороот нуурт 80% эзэнтэй овоохой тохилдсон ба дунджаар 1 га-д 0,14 эзэнтэй овоохой тооллогдов.Лабораторийн шинжилгээгээр олзворлосон 11 амьтанд 8 өвчин (лептоспироз, хулгана тахал, хуурмаг сүрьеэ, ям, хуурмаг ям, листериоз, эризипелоид, пастереллёз)-ний үүсгэгч илрүүлэх нян харах, нян судлалын шинжилгээгээр өвчний үүсгэгч илрээгүй. Мөн 4 өвчин (листериоз, эризипелоид, лептоспироз, хуурмаг сүрьеэ)-ний үүсгэгчийн нуклейн хүчил илрүүлэх молекул биологийн шинжилгээгээр үүсгэгчийн өвөрмөц ген тодорхойлогдоогүй.

ХЯНАЛТЫН ШИНЖИЛГЭЭ:

1. Боомын хяналтын шинжилгээгээр 4, 5, 6-р сард 10 аж ахуй, нэгжээс нийт 60 арчдасыг сорьцод дээжлэн авч нян судлалын шинжилгээ хийхэд боом өвчний үүсгэгч илрээгүй.
2. Холерийн хяналтын шинжилгээнд сорьц цуглуулах хуваарь гарган батлуулж, хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Хяналтын шинжилгээг батлагдсан хуваарийн дагуу зохион байгуулж Нийслэлд үйл ажиллагаа явуулж буй холерийн халдварын эрсдэлд өртөж болзошгүй 6 байгууллагын 10 цэгт газраас нийт 46 сорьц цуглуулан тархвар судлалын дүгнэлт гарган ажиллав. Лабораторийн шинжилгээний эргэн мэдээллийг 1а/292 тоотгоор хүргүүлэв. Лабораторийн шинжилгээгээр холерийн үүсгэгч илрээгүй болно.

УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЛЭЛТ

1. Телевизийн ярилцлага:
2. Монголын радио ТВ, Сүлд ТВ, Өлзий ТВ-д 3 удаагийн ярилцлага мэдээлэл;

Цахим сургалт:

1. Монгол улс дахь Хачигт халдварын төлөв байдал, урьдчилан сэргийлэлт сэдэвт сургалтыг цахимм системээр /Zoom/ 2 удаа зохион байгуулж орон нутгийн ЭМБ болон ЗӨСТөвийн 220 гаруй эмч мэргэжилтнийг хамтруулав.
2. “Хачигт энцефалит өвчний эмнэлзүй” сэдэвт цахим сургалтыг 21 аймгийн ЭМГ, орон нутгийн ЗӨСТөвүүдийн нийт 90 орчим мэргэжилтэнд зохион байгуулав.

Танхимийн сургалт:

Олон нийтийн оролцоонд тулгуурлан зоонозын халдварт өвчнийг эрт мэдээлэх, тандах төслийн хүрээнд МУЗН, ЗӨСҮТ хамтран сонгогдсон 3 аймгийн дунд шатны хорооны дарга, арга зүйч нарыг чадавхижуулах 2 өдрийн сургалтанд зоонозын халдварт өвчний тархалтын өнөөгийн байдал сургалт дадлага.

- Нийслэлийн 6 дүүргийн 45 хэсгийн ахлагч, онцгой байдлын ажилтан нарт галзуу, бэтэг өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх талаар сургалт хийв.
- Зоонозын халдварт өвчний төлөв байдлын талаар Дотоодын цэргийн 12 албан хаагчдад.

Цахим хуудсаар дамжуулан мэдээлэл түгээх:

- Төвийн цахим хуудас болон мэдээллийн сайтын мэдээний хандалт нийт 376000 байна.

Дадлага сургуулилт

2025 оны 05-р сарын 06-нд ЗӨСҮТ нь ЭМЯ-тай хамтран “Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, гамшгийн үеийн хариу арга хэмжээ гамшгийн үзүүлэх сургууль”-ийг зохион байгууллаа. Тус үзүүлэх сургуульд ЭМЯ, НҮБ, Дэлхийн банк, МУЗН, ОБЕГ, УНТЭ, ХӨСҮТ, УХТЭ, ЭХЭМҮТ, ГССҮТ, ЦТЭ болон аймаг нийслэлийн 14 ЗӨСТ-ийн нийт 295 албан хаагч оролцов. НЭМ-ийн ноцтой байдал бүртгэгдсэн үеийн хариу арга хэмжээ сэдвээр цагийн байдал өгч, хээрийн эмнэлэг дэлгэж үзүүлэн, хариу арга хэмжээг зохион байгуулан олон улсын жишигт нийцүүлэн дадлага сургуулилтыг зохион байгууллаа.

2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар 1021 сорьцонд шинжилгээ хийж гүйцэтгэсэн байна.

Лабораторийн оношилгоо, шинжилгээний №49 маягт

Хүснэгт №13

Шинжилгээний төрөл/ сорьцын нэр	Шинжилсэн тоо	аргууд:						Баталгаажсан өсгөвөр						Шинжилгээний дүн												
		Бичил харах	Нян судлал	Ийлдэс судлал			Молекул биологи							Эерэг сорьц												
				ФХУ	ДТУ, ДТШБУ	ИХС	ПГУ	Бц-ПГУ	B.anthraxis	Y.pestis	Эризоплойд	E.Coli	Листер	Эт	ЭБ					ДНХ/РНХ						
															B50-54	B66.3	A69.2	A77	A84	B67	A69.2	A77	A84	B95	B50-54	B67
I.Оношлох	488	7	7	449		4	33											64	2	2	1	13		2		1
1.Э/з	466	7	7	449		4	11											64	2	2				2		1
2.Т/с	22						22														1	13				
3.Э/с	0																									
II.Хянах	335	329	329			6	11																			
1. М/д	318	318	318																							
2. Б/г	17	11	11			6	11																			
III.Сэргийлэх	106	106	106																							
IV.Илрүүлэх	73			73												3				11						
V.Лавлах	11	9	9				11						5	1												2
1. У/ч	9	9	9				9						5	1												
2. Бат/ш	2						2																			2
VI.Захиалгат																										
VI.Өсгөвөр судалгаа	8	8	8				8																			
1. Тарваган тахал	6	6	6				6																			
2. Боом	1	1	1				1																			
3. Эризопелойд	1	1	1				1																			
	1021	459	459	522		10	63						5	1		3	64	2	13	1	13			2		3

Шинжилгээнд 13 төрлийн халдварын онош тодруулах 488 /4.7%/, хянах 335/32.8%/, сэргийлэх 106/10,3%/, илрүүлэх 73/7,3%/, лавлах 11/1,0%/ өсгөвөр судалгаа 8/0,7%/ тус хийж гүйцэтгэсэн байна..

Эхний хагас жилд бичил харах шинжилгээ 459 нян судлал 459, судлалын Фермент холбох урвал /ФХУ/ 522, иммунохроматины сорил /ИХС/ 10 молекул биологийн полимерозын гинжин урвалаар /ПГУ/ 63 сорьц хамруулсан байна.

Шинжилгээний үр дүнд 6 өсгөвөр илрүүлсэнээс E.coli 58, Листер 1 тус тус илрүүлсэн байна.

Эсрэгбие 82, тухайн өвчний өвөрмөгц ген ДНХ, РНХ 19 тус эерэг хариутай байсан байна.

ЭРҮҮЛ ЗҮЙН ЧАНАРЫН ХЯНАЛТЫН ЛАБОРАТОРИЙН “ЧАНАРЫН ДОТООД ХЯНАЛТ, ХАЛДВАРЫН СЭРГИЙЛЭЛТ

ЗӨСҮТ-ийн Эрүүл зүйн чанарын хяналтын лаборатори нь 2025 оны хагас жилийн байдлаар нийт

Эрүүл зүйн чанарын хяналтын шинжилгээг 5 удаа 50 лабораторийн өрөө, тасалгаанаас гадаргуугийн арчдас 250, агаарын сорьц 100 сорьц цуглуулан нян судлалын аргаар шинжилсэн.

Тарваган тахал, боом, холерийн шинжилгээ хийгдсэн лабораториудаас дотоод халдварын хяналтын шинжилгээг нийт 4 удаа 11 лабораторийн өрөө, тасалгаанаас гадаргуугийн арчдас 55 сорьц цуглуулж нян судлалын аргаар шинжилсэн.

Ариутгалын үйл ажиллагааг хянах шинжилгээг нийт 5 удаа 150 шилэн эдлэл, ариутгасан хэрэгслээс сорьц цуглуулан нян судлалын аргаар шинжилсэн.

Автоклавын ариутгал, халдваргүйтгэлийн чанарыг нийт 4 удаа 47 биологийн тестээр хянасан байна.

Ажилчдын идэвхитэй илрүүлэг шинжилгээ 1 удаа 55 албан хаагчыг хамруулан гарын арчдас авч 5 төрлийн эмгэгтөрөгч илрүүлэх шинжилгээг хийсэн.

Халдваргүйтгэлийн бодисын нянд үйлчлэх идэвхийн шинжилгээг 0,2% жавелион уусмалыг тарваган тахлын өсгөвөрт, 0.3% жавелион уусмалыг боомын өсгөвөр дээр нян судлалын аргаар шинжилсэн.

Байгууллагын төвлөрсөн ус хангамжийн 4 байршлын цэгээс 1 удаа 4 сорьц цуглуулан нян судлалын аргаар шинжилгээг хийсэн.

ХЯНАЛТЫН ШИНЖИЛГЭЭ

Хүснэгт №14

Сорьцын нэр	Шинжилсэн сорьцын тоо	1 улирал			2 улирал		
		1 сар	2 сар	3 сар	4 сар	5 сар	6 сар
ЭРҮҮЛ ЗҮЙН ЧАНАРЫН ХЯНАЛТЫН ШИНЖИЛГЭЭ							
Арчдас	250		50	50	50	50	50
Агаар	100		20	20	20	20	20
ДОТООД ХАЛДВАРЫН ЧАНАРЫН ХЯНАЛТЫН ШИНЖИЛГЭЭ							
Холер	5						5
Тарваган тахал	40		15		15	10	
Боом	10		5				5
АРИУН ЧАНАРЫН ХЯНАЛТЫН ШИНЖИЛГЭЭ							
Ариутгасан эд зүйлс	150		30	30	30	30	30
ИДЭВХИТЭЙ ИЛРҮҮЛЭГИЙН ЧАНАРЫН ХЯНАЛТЫН ШИНЖИЛГЭЭ							
Гарын арчдас	55				55		
ХАЛДВАРГҮЙТГЭЛИЙН БОДИСЫН НЯНД ҮЙЛЧЛЭХ ИДЭВХИЙГ ТОДОРХОЙЛОХ ЧАНАРЫН ХЯНАЛТЫН ШИНЖИЛГЭЭ							
0.2% жавелин	2					1	
0.3% жавелин						1	
АВТОКЛАВЫГ БИОЛОГИЙН ТЕСТЭЭР ШАЛГАХ ЧАНАРЫН ХЯНАЛТЫН ШИНЖИЛГЭЭ							
Биологийн тест		16	9		11		11
УСНЫ ЧАНАРЫН ХЯНАЛТЫН ШИНЖИЛГЭЭ							
Төвлөрсөн ус хангамжийн ус	4					4	
Нийт дүн	663	245			418		

Био үйлдвэрлэлийн лабораторид шинээр үйлдвэрлэж нийлүүлсэн 21 серийн 285,3л үндсэн тэжээлт орчин /7 серийн 140л хоттингерийн агар, 1 серийн 8л хоттингерийн хагас шингэн агар, 2 серийн 40л шүлтлэг агар, 3 серийн 22,8л пептоны ус, 1 серийн 4л мартейны агар, 2 серийн 40л мах пептоны агар, 3 серийн 10,5л мах пептоны хагас шингэн агар/ 2 серийн 3000ш генционвиолет шингээсэн цаас, 2 серийн 3000ш фуксин шингээсэн цаас, 2 серийн 11л усан уусмал, 1 серийн 5л ГСТО, 1 серийн 8л ЦДС, 2 серийн 304мл тарваган тахлын фаг, 1 серийн 95 мл 20% адууны ийлдэстай мах пептоны шөлийг нян судлалын аргаар шалгасан.

ТЭЖЭЭЛТ ОРЧИНЫ ЧАНРЫН ХЯНАЛТ

Хүснэгт №15

Тэжээлт орчин		Хэмжээ
1	Үндсэн тэжээлт орчин	21 серийн 285,3л
2	Ялган оношлох тэжээлт орчин	2 серийн 13л
3	Нян залгиур	2 серийн 304мл
4	Будагч цаас	4 серийн 6000ш
5	Усан уусмал	2 серийн 11л
6	адууны ийлдэстай мпш	1 серийн 95 мл
Нийт дүн		32 сери -309.699л, 6000ш

Тоосруулан хуурайшуулах төхөөрөмжинд бэлэн тэжээлт орчин хуурайшуулах, бүтээгдэхүүний чанарыг физик,хими, микробиологийн аргуудаар шалгаж үйлдвэрлэлийн горим тогтоох туршилтын ажлын удирдамжийн дагуу “SED-LPG Series High Speed Centrifugal Spray Dryer” тоосруулан хуурайшуулах төхөөрөмжид хуурайшуулсан 5 серийн 55,6л хоттингерийн агар, 3 серийн 59,4л хоттингерийн шөл, 3 серийн 47,3л мах пептоны агарыг нян судлалын аргаар шалгахад 100% шинжилгээ оношлогооны шаардлага хангаж байв.

ХАЛДВАРГҮЙТГЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Хүсэнт16

Үзүүлэлт		Нэгдүгээр улирал		Хоёрдугаар улирал		Хагас жил	
		Удаа	Нийт тоо	Удаа	Нийт тоо	Удаа	Нийт тоо
1		2	3	4	5	6	7
Физикийн аргаар халдваргүйтгэсэн	Петрийн аягатай	11	1160		1530	11	2690
	Хуруу шилтэй		913		919		1832
	Бусад		66		45		111
	Цэвэрлэгээний алчуур		4128		4404		8532
Химийн аргаар халдваргүйтгэсэн	Багаж		15	0	0		15
	Петрийн аяга		0		0		0
	Хуруу шил		0		0		0
	Тахлын халад						
	Бусад						0
Нийт халдваргүйтгэсэн материал		11	6282		6898		13180
							0

АРИУТГАЛЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Хүснэгт №17

Даралтат уурын аргаар ариутгасан	1 дүгээр улирал		2 дугаар улирал		Эхний хагас жил	
	удаа	хэмжэ э	удаа	хэмжээ	удаа	хэмжэ э
	2	3	4	5	6	7
1						
Шүүлтийн даавуу /ш/		148	0	40	0	188
Эпиндорпийн хуруу шил /ш/		0		80		80
Тампон		850		400		1250
Хошуу		11870		8918		20788
Пипетика		590		575		1165
Петрийн аяга		0		0		0
Багаж		66		8		74
Хуруу шил		0		500		500
Бусад		1444		1856		3300
Микробиологийн тэжээлт орчин /л/	0	479.62 2	0	241.37		0
Нийт		14968		12377		27345
Хуурай халууны аргаар ариутгасан						
Петрийн аяга	0	2407	0	1724	0	4131
Хуруу шил		1805		1823		3628
Пипетика		1258		803		2061
Бусад		683		231		914
0.33л-ийн шил	0	217	0	192	0	409
0.5л-ийн шил		342		169		511
0.75л-ийн шил		139		79		218
Грамтай шил		386		332		718

0.15л-ийн шил		0	0	0
Бор шил		0	951	951
Химийн шил сав, шилэн эдлэл		138	163	301
Бусад шил сав		1770	523	2293
Бөглөө	0	172	410	582
Нийт	0	9317	7400	16717

ЛАБОРТОРИЙН ХЭВИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ДЭМЖИН

ТУСЛАХ БЭЛТГЭЛ АЖИЛ

Хүснэгт №18

лабораторийн бэлтгэл ажил				
Бэлтгэл ажил	Төрөл	1 дүгээр улирал	2 дугаар улирал	Эхний хагас жил
Цэвэрлэгэ	Байнгын /өдөр тутмын/м ² /	34482.1	37799.92	72282.02
	Их цэвэрлэгээ/м ² /	3107.24	3445.83	6553.07
	Эцсийн халдваргүйтгэл/м ² /	1519.67	668.71	2188.38
Угаалга	Өдөр тутам	461	278	739
	Их цэвэрлэгээ	0	1064	1064
Оффисын цэвэрлэгээ	Өдөр тутмын/м2/ цэвэрлэгээ м2	14602.75	14970.7	29573.45
	Их цэвэрлэгээ/м ² /	4984.97	5112.5	10097.47
Нөөцийн агуулах	өдөр тутам	15452.44	2926.5	
	их цэвэрлэгээ	3904.5	2705.5	
Шилэн эдлэл	Петрийн аяга /ш/	2020	1907	3927
	Хуруу шил /ш/	1338	1853	3191
	Пипетка /ш/	501	699	1200
	Бусад	415	296	711
	0.33л-ийн шил/ш/	348	236	584
	0.5л-ийн шил /ш/	465	178	643
	0.75л-ийн шил/ш/	157	145	302
	Баллон	12	10	22
	Хими шил сав, шилэн эдлэл /ш/	185	205	390
	0.15л-ийн шил/ш	274	251	525
	Граммийн шил /ш/	0	0	0
	Бусад шилэн /ш/	1489	1053	2542
	Нийт	7204	6833	14037
Угсаан зохио	Эмч халад/ш/	86	70	156

Хуурай халууны аргаар хатаасан	Пижам/хос/	230	256	486
	Цэвэрлэгээний алчуур	2451	2586	5037
	Шалны алчуур	1680	1795	3475
	Бусад/ш/	57	69	126
	нийт	4504	4776	9280
	Петрийн аяга /ш/	1879	1845	3724
	Хуруу шил /ш/	1617	1853	3470
	Пипетка /ш/	421	709	1130
	Бусад	452	349	801
	0.15-ийн шил //	0	0	0
	0.33л-ийн шил/ш/	234	192	426
	0.5л-ийн шил /ш/	379	169	548
	0.75л-ийн шил/ш/	125	79	204
	Хими шил сав, шилэн эдлэл /ш/	146	154	300
	Граммын шил/ш/	255	322	577
	Баллон ш	0	0	0
Ариутгалд боож бэлтгэсэн	Хуруу шил	0	0	0
	Бусад шилэн /ш/	514	521	1035
	Нийт	6022	6193	12215
	Петрийн аяга /ш/	2779	1980	4759
	Хуруу шил /ш/	2005	1562	3567
	Пипетка /ш/	1369	1393	2762
	Бусад	655	834	1489
	0.33л-ийн шил/ш/	238	149	387
	0.15-ийн шил //	0	0	0
	0.5л-ийн шил /ш	318	165	483
	0.75л-ийн шил/ш/	151	79	230
	Хими шил сав, шилэн эдлэл /ш/	151	167	318
	Граммын шил/ш/	372	358	730
	Тэжээл	102	0	102
	Бусад шилэн /ш/	530	566	1096
	Нийт	8670	7253	15923
Уламжлалт аргаар бэлтгэсэн зөөлөн элпэл	Шүүлтийн хөвөн марль	38	29	67
	Шүүлтийн даавуу	29	0	29
	Тампон	1300	420	1720
	Бор уут	211	220	431
	Тэжээлийн бөглөө	404	515	919

	Бөглөө	610	560	1170
	Бусад	0	49	49
	Нийт	2592	1793	4385
Нийт зарцуулсан халдваргүйтгэлийн бодис	Жавелион /таб/	3439.5	1710.5	5150
	Просан /таб/	0	0	0
	Этилийн спирт/мл/	4350	1450	5800
	Неодишр Септо Фин	100	0	100
	Перекис /мл/	6120	4200	10320
	Неодишр мултизм	275	0	275
	Сурфаниос	5170	12620	17790
	Перокси-30 /мл/	4800	100	4900
	цэнхэр спирт	3000	500	3500
Хагарсан шилэн эдлэл	Петрийн аяга /ш/	63	24	87
	Хуруу шил/ш/	20	20	40
	Пипетка /ш/	25	7	32
	Химийн шилэн эдлэл, шил сав/ш/	0	0	0

БИОҮЙЛДВЭРЛЭЛ

Хүснэгт №19

1.Үндсэн тэжээлт орчин			
Хугацаа	Төрөл	Сери	Хэмжээ (л)
2024.11.16- 2025.01.31	18	30	432.8
2025.02.01- 2025.02.28	6	8	100.7
2025.03.01- 2025.03.17	2	2	66.9
2025.03.18- 2025.04.30	9	16	235.4
2025.05.01- 2025.05.31	4	4	42.7
2025.06.01- 2025.06.16	2	2	34.4
Нийт		62	912.90
2. Ялган оношлох тэжээлт орчин			
			Хавсралт -2
Хугацаа	Төрөл	Сери	Хэмжээ (л)
2024.11.16- 2025.01.31	24	29	31.646
2025.02.01- 2025.02.28	37	39	47.68
2025.03.01- 2025.03.17	58	58	19.738
2025.03.18- 2025.04.30	48	50	26.735
2025.05.01- 2025.05.31	22	23	11.68
2025.06.01- 2025.06.16	13	13	7.31
Нийт		212	144.789
3.Будаг урвалж,уусмал			
			Хавсралт -3
Хугацаа	Төрөл	Сери	Хэмжээ (л)
2024.11.16- 2025.01.31	24	35	145.7
2025.02.01- 2025.02.28	20	20	22.725
2025.03.01- 2025.03.17	41	41	8.66

2025.03.18- 2025.04.30	39	44	71.11
2025.05.01- 2025.05.31	11	13	20.46
2025.06.01- 2025.06.16	3	3	1.55
Нийт		156	270.205
4.Будаг шингээсэн цаас			Хавсралт -4
Хугацаа	Төрөл	Сери	Хэмжээ (ш)
2024.11.16- 2025.01.31	2	4	6000
2025.02.01- 2025.02.28	3	3	5400
2025.03.01- 2025.03.17	0	0	0
2025.03.18- 2025.04.30	22	22	1540
2025.05.01- 2025.05.31	0	0	0
2025.06.01- 2025.06.16	0	0	0
Нийт		29	12940
5. Фаг			Хавсралт -5
Хугацаа	Төрөл	Сери	Хэмжээ (мл)
2024.11.16- 2025.01.31	1	2	275
2025.02.01- 2025.02.28	0	0	0
2025.03.01- 2025.03.17	0	0	0
2025.03.18- 2025.04.30	0	0	0
2025.05.01- 2025.05.31	0	0	0
2025.06.01- 2025.06.16	0	0	0
Нийт		2	275

ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭ, СУДАЛГАА

YERSINIA 15th INTERNATIONAL SYMPOSIUM ABSTRACT BOOK

1. Khishigjargal Ts., Batsetseg B., Oyunbileg M., Bayartsetseg B., Munkh-Erdene D., Erdenebileg J., Oyuntsetseg Sh., Altantogtokh D., Uyanga B: Comparative study of local phage strains used in plague diagnosis with l-413 type phage YERSINIA 15th international symposium abstract book, (2025):26-27;
2. Davaajav N, Sarnai Ya, Munkhtuya T, Otgonsuren D, Bat-Ulzii Ts, Unursaikhan U, Altantogtokh D, Amgalanbayar B: Comparative Analysis of the pPCP1 Plasmid in Yersinia pestis YERSINIA 15th international symposium abstract book, (2025):28;
3. Balakhonov S.V., Vityazeva S.A., Grigorievykh A.V., Amgalanbayar B, Unursaikhan U, Urjikh Ch: Results of microbiological monitoring 2017-2024 Yersinia pestis in the Mongolian part of the transboundary Sailugem natural plague out bore YERSINIA 15th international symposium abstract book, (2025):31-32;
4. Batjav Dalaikhuu, Gankhuyag Tsedev: Status of natural foci of plague in Mongolia for 2015-2024 YERSINIA 15th international symposium abstract book, (2025):56;
5. Burmaa Kh, Ogtontsetseg Ts Ganbileg G, Amgalanbayr B, Darmaa M: Human cases of plague reported in Mongolia /2005–2024 YERSINIA 15th international symposium abstract book, (2025):59-60;
6. Otgonbayar D, Uyanga B: KAP survey results and measures to minimize the risks among the population in the active Siilkhem natural focus YERSINIA 15th international symposium abstract book, (2025):61-64;
7. Korzun V.M., Balakhonov S.V., Denicov A.V., Chipanin E.V., Kholin A.V., Vityazeva S.A., Sanarov P.P., Rozhdestvensky E.N., Amgalanbayar B., Tsogbadrakh N., Otgonbayar D., Tserennorov D., Urjikh Ch: Transboundary Sailugem natural plague focus: Epizootic activity and epidemic risks YERSINIA 15th international symposium abstract book, (2025):74;

“ЗООНОЗЫН ХАЛДВАРЫН ТУЛГАМДСАН АСУУДАЛ” ОЛОН УЛСЫН ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ 26 ДУГААР ХУРАЛ

1. Д.Алтантогтох, Б.Уянга, Н.Даваажав, Я.Сарнай, Ж.Батцэцэг, Б.Болорчимэг, Б.Болорчимэг, Б.Амгаланбаяр, Нора.Ж.К, Б.Болдбаатар, Майкл.В.Ф: *Ixodes persulcatus* хачгийн тархалт болон хачигт энцефалитын вирусийг Улаанбаатар хотын орчимд илрүүлсэн нь (“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.9
2. Б.Болдбаатар, Д.Алтантогтох, Ц.Баяр, Н.Даваажав, Я.Сарнай, Нора.Ж.К, Майкл. В.Ф: Монгол орны зарим жижиг мэрэгчдэд хачигт халдварын молекул биологийн шинжилгээ хийсэн дүн, (“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.10
3. Л.Роломжав, Ч.Буянхишиг, Ч.Бат-Ирээдүй, Б.Дашнанжид, Я.Сарнай, Ц.Баяр, Н.Даваажав, Н.Наранбат: Монгол улсад 2025 онд бүртгэгдсэн гахайн стрептококк (B95) тохиолдлын (B95) тохиолдлын судалгаа(“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.11

4. Ч.Бат-Ирээдүй, Б.Уянга, Ч.Буянхишиг, Б.Дашнанжид, Ц.Бат-Өлзий: Анзаарагддаггүй зарим халдварыг судалсан судалгааны дүн (“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.13
5. Н.Саруулчулуун, Г.Ганбилэг, Л.Хуягбаатар, Б.Уянга: Дорноговь аймгийн Замын-үүд сумын албан хаагчдад хийгдсэн тарваган тахлын дархлаажуулалтын дараах урвал хүндрэлийн судалгаа(“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.15
6. Д.Алтантогтох, Б.Болдбаатар, Н.Цэвэлмаа, Нора.Ж.К, Майкл.В.Ф: Монгол орны хачгаар дамждаг вирусын гаралтай шинэ үүсгэгчидийг нанопор секвенсийн аргаар илрүүлсэн дүн (“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.17
7. Батцэцэг Б., Сассаки Ё: Япон улсад өргөн хэрэглэгддэг тахианы махнаас ялгасан Сальмонелла нянгийн антибиотик мэдрэг чанарын судалгаа(“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.22
8. С.Бямбацогт, Ц.Баяр, Ч.Бат-Ирээдүй, Н.Даваажав, Л.Роломжав, Ч.Ганцэцэг, А.Наранбаяр, С.Ганзориг: Монгол оронд хярс (*vulpes corsac*)-аас анх удаа бэтгийн хорхой (*echinococcus canadensis* g6) илрүүлсэн дүн(“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.24
9. Ц.Амарсанаа, Л.Хаш-Эрдэнэ, Ц.Баяр, Ч.Бат-Ирээдүй, Н.Даваажав, Л.Роломжав, Ч.Ганцэцэг, С.Ганзориг: Хар-Ус нуур орчмын нутагт цулцант бэтэг (*Alveolar echinococcosis*)-ийн голомт илрүүлсэн дүн(“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.26
10. В.Баярдалай, Н.Ураншагай: Хөвсгөл аймагт бүртгэгдсэн боом өвчний эпизоотологи, эпидемиологийн онцлог (1964-2024) (“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.28
11. Ж.Батцэцэг, Г.Ууганцэцэг: Баянхонгор аймгийн байгалийн голомт эрүүлжүүлэх ажлын үр дүнгээс (1969-2000) (“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.32
12. Б.Дарьсүрэн, Б.Чинчулуун, С.Ганзориг, Ц.Баяр, Ш.Агиймаа, Н.Гиймаа, М.Бүрнээ, Д.Тэмүүлэн: Улаанбаатар хотын золбин нохдоос зоонозынхалдвар үүсгэгч гельминтүүд илрүүлсэн дүн(“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.51
13. Х.Бурмаа, Г.Ганбилэг, З.Адъяасүрэн, Г.Даваа, М.Дармаа: Монгол улсад бүртгэгдсэн боомын хүний өвчний тохиолдол /1964-2024/(“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х. 63
14. Ч.Үржих, С.Салтанат, Д.Ганболд, Д.Отгонбаяр, Ж.Батцэцэг, К.Аягөз: Баян-Өлгий аймгийн тарваган тахлын байгалийн голомтот нутагт бүртгэгдсэн мэрэгч амьтдын дуудлагад хийсэн шинжилгээний дүнгээс, 2013-2024 он(“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.70
15. С.Буянт, Д.Мөнхтөмөр, Т.Болорчимэг, Б.Уянга А.Наранбаяр, Т.Мөнхжин, Ч.Үржих, Ч.Лхагважав: Баруун бүсийн зоонозын өвчний оношилгооны бүсчилсэн хөгжил(“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.72
16. Бадмаа О., Бурмаажав Б., Энхжаргал А., Сувд Б., Роломжав Л., Уянга Б: Нэг эрүүл мэнд: хүн, амьтан, байгаль орчны нэгдмэл хандлага(“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.76

17. Д.Баярболд, А.Долгорханд, Б.Батзориг, Л.Баттөр, Б.Амгаланбаяр: Монгол Улсын 30-аас дээш насны хүн амд элэгний уйланхай, хавдрын сэжигтэй тохиолдлыг илрүүлсэн дүн: Эрт илрүүлгийн үр дүнгээс(“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.78
18. Л.Роломжав, Ц.Баяр, Б.Эрдэнэбилэг, Ц.Сэлэнгэ, Д.Алтмаа, Д.Энхбаяр, М.Ууганбаяр, Ц.Даариймаа, А.Энхжаргал, Б.Сувд, Б.Бурмаажав: Улаанбаатар хотын ЕБС-ийн сурагчдын дунд хийсэн бэтгийн илрүүлгийн үр дүн(“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний 26 дугаар хурал, 2025-09-16), Улаанбаатар, эмхэтгэлд, х.80

СУРГАЛТ

ҮНДСЭН МЭРГЭШЛИЙН СУРГАЛТ 2024-2025 он

Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төвөөс зохион байгуулдаг “Зоонозын өвчин судлал” үндсэн мэргэшлийн сургалтын 2024-2025 оны хичээлийн жилд 3 эмч мэргэжилтнийг амжилттай сургаж төгсгөлөө.



ҮНДСЭН МЭРГЭШЛИЙН СУРГАЛТ 2025-2026 он

Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төвийн 2025-2026 оны хичээлийн жилийн төгсөлтийн дараах “Зоонозын өвчин судлал” үндсэн мэргэшлийн сургалтад элсэн суралцаж буй 3 эмч мэргэжилтнийг сургалтын төлөвлөгөөний дагуу эмнэлзүйн сургагч багшийн удирдлага дор батлагдсан сургалтын хөтөлбөрийн дагуу сургаж байна.



ТӨРӨЛЖСӨН МЭРГЭШЛИЙН СУРГАЛТ

Ариутгал судлал төрөлжсөн мэргэшлийн 2025 оны намрын элсэлтийн хүрээнд элсэн суралцаж буй 4 эмнэлгийн мэргэжилтнийг сургалтын батлагдсан хөтөлбөр, төлөвлөгөөний дагуу сургаж байна.



АЖЛЫН БАЙРНЫ ТАСРАЛТГҮЙ СУРГАЛТ

Төвийн тасралтгүй сургалтын төлөвлөгөөний хүрээнд 3 улиралын байдлаар нийт 14 удаагийн сургалтаар 18 сэдвийн хүрээнд давхардсан тоогоор 180 гаруй мэргэжилтнүүдийг хамруулсан байна.



